

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledišča v „zvezdi“. Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Gospodarstvena kriza

pri nas v Avstriji vedno večje premembe postaje. Dualizem nema nobene sreče niti v denarnem gospodarstvu, kajti deficit raste onkraj in takraj Litave in, kar je najhujše, nij nobenega upanja, da bi v prihodnjih letih izginil. Iz poročila finančnega ministra, katerega glavne številke smo v zadnjem listu omenili, vidi se, da manjka za državno gospodarstvo leta 1876 nič menj, nego 25 milijonov goldinarjev; polovico bode finančni minister še stlačil skupaj, a drugo polovico bode treba na posodbo vzeti. Dolgove delamo. A kaj bode potem leta 1877? Če pojde tako naprej, — in drugače ne more, ker minister je sam dokazal, kako od leta do leta rastejo potrebe države, kako so vedno večji stroški — potem bode razhod leta 1877 večji, nego redni dohod. To tudi finančni minister vidi in pravi: za sedaj še, a za naprej ne bomo smeli več dolgove delati. Zato pa je treba, da gledamo, kje država več denarja dobi. In kako drugače, nego — pri davkih.

Iz regularnega gruntnega davka upa država več dobiti, razen tega hoče finančni minister nekaj novih davkov pri štempljih, pristojbini itd. uvesti. Ali dosti ne more, ker nij kje, zato bode postal, če ne bode posebne izjembe, deficit kroničen, dolg vedno večji in kaj potem?

Dosedaj uže je osiromašenje tako napredovalo, da so se zemljišni direktori davki plačevali iz kapitala, ne iz dohodkov. Če pojde torej tudi tukaj tako naprej, enkrat posestniki ne bodo mogli iz kapitala davkov plačevati, ker kapitala več ne bode, kaj potem?

Davek ki ga trgovina, obrtnija in industrija plačuje; gotovo ne bode večji in lažje

plačljiv, ker pri nas in po velikih mestih na Dunaji zadnje dni še posebno, strašno tožijo kako trgovina in obrtnija propada in se obubožanje tudi v tej stroki državljske družbe vedno bolj ugnjezuje.

Od kod je to prišlo? Ravno sedaj izbrani dunajske trgovinske komore poslanec Skene na to odgovarja: „vladajoča stranka je, da bi pridobila nekoliko momentanih političnih koristij za sebe, zanemarila materialne koristi države“.

To je: pri nas v Cislajtani se nij na drugoresno mislilo, nego na to, kako bi nemškemu narodnemu elementu prevaga nad slovanskim zagotovljena bila, v Translejtani je bila to jedina skrb Magjarom. Ravno tako je naravna posledica, da je mnogo slovanske moči moralo v to potrositi, da se navali na naše naodno bitje odvrta odbija.

Izpoznanje pak se uže blešči in pride sigurno. Na Dunaji je 18. okt. poslanec dr. Hoffer svojim volilcem račun dajal. Pri tej priliki je izrekel v imenu dunajskih volilcev dosednji centralist dr. Kubenik, kije tudi industrijalec: „Jaz se ne bojim niti Hohenwarta, ki ga vedno za strah na steno malajo, ako ta Hohenwart le gospodarstveno nujo odpravi.“ — Torej, sila bode naše nasprotnike moliti učila in potem bodo odgospodarili za vselej. Do tje, in potem še precej časa, to se ve, da bomo tudi mi trpeti imeli.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Belgrada imajo češki „Narodni listi“ sledeče telegrafsko poročilo od 19. okt.: Turki napadajo vsako noč srbske granice. V noči od sobote na nedeljo so zažgali na treh krajih srbske stražnice. Minister za vojno Nikolić je danes v skupščini zahteval

potrebno denarno naklado za vzdrževanje vojske na meji. V Aleksincu so Turki napali srbske straže.

Še hujši pak risa položaj nek telegram v „D. Ztg.“, ki pravi: „Od Novega pazara sem so Turki srbsko mejo pri Raški prestopili, dve srbski vasi zažgali, umorili mnogo Srbov in naropali dosta živine. Srbska narodna vojska in artilerija iz Raške je za begunce potegnila se. Bil se je boj s srbsko vojsko in s Turki, pri katerem je tudi artilerija sodelovala. Ta boj traje še zdaj (20. okt.) in se razteza na južnej meji do Jankove klisure. Pojutrajšnjem maršira brigada Kragujevačka na mejo. Pri Aleksincu je še mir ohranjen, vendar vlada i tam veliko razdraženje, kakor tudi tu v Belgradu.“ — Če je situacija taka, potem ne moremo misliti si, kako bi se Srbija mogla boju ogniti. To se ve, da po zimi je hudo začeti.

Iz Mostara se telegrafira dunajskemu „Tagbl.“ 20. okt.: „Tisoče tovrne živine, ki je bila iz Hercegovine in Bosne sem poslana, crka v Mostaru in okolo Mostara, ker nema kaj jesti. Vsled teh nagomiljenih crknenih živalij dobivajo tudi vojaki, ki poleg tega še pomanjkanje trpe, mrzlico in vsak deseti umira.“ — Evropa naj gleda, da iz strašnega juga ne pride kuga črez mejo!

Bosenski vstaši so poslali 17. oktobra po srbskem radikalnem poslancu, popu Krupezeviću v Belgradu, knezu Milanu sledeči brzojav: „Samo tako čestitamo ženitbo i srečno življenje knezu Milanu i zaročnici Nataliji, ako precej krene navdušeno Srbijo v pomoč borečim se in grenko trpečim bratom na Turškem. Pod Kozaro in Motajico Bosenski vstaši.“

Listek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius)

I.

Učenjaki trdijo, da je ta svet večni semenj, na katerem prodajemo svoje misli in kupujemo tuje, tožimo svoje uboštvo in gledamo drugo, poskušamo in se trudimo, v društvih in zvezah pospešiti svoj in občni blagor: to je dobro kupčevati v onej svetovnej kupčiji, kateri se pravi: lov po sreči.

Tudi učitelj Glavač, suh kot trska in upognen možiček, z velikanskimi očali, bolj na koncu nosa, mislil je tako, sedeč z gorečo dolgo pipo v ustih, po večerji pred svojim stanovanjem, kajti preverjen je bil, da tudi nij zadnji, kar se tiče mišljenja. Čemu pa je študiral štiri dolge nemške klase

šest neprijetnih let, čemu je razbijal potem uže bosopet po zaprašenih orgljah svojega ranjcega očeta, tudi čestnega učitelja, in čemu ubija uže trideset let z besedo in palico nevkretnim vaškim butcam zlate nauke življenja.

Da še bolje dokažemo Glavačevo modroslovje in duhovitost, povemo naravnost, da je oni večer pri pipi tobaka narisal v mislih lepo, prav lepo podobo svoje prihodnje sreče in sreče še nekoga družega, kar je pa vse eno, vsaj je bil oni meso od njegovega mesa, kakor jebral čestokrat v svetem pismu, in to ne leže nikedar. To pa je bilo tako: Pred tridesetimi leti, gotovo lep čas, je jelo Glavaču, tedajnemu novemu učitelju, kakor vsem mladim ljudem po glavi rojiti, da bi se ženil, in sicer ne slabo. Imel bi potem zvesto družico v življenji, vsakdanjo domačo podporo, domačo pevko pri sveti

maši, in še marsikaj domačega bi imel, kar prej nij in le nij.

Glavač vedno bistra glava in ne napačen človek, če smemo verjeti lastnej njegovej sodbi, dobil je v resnici urno zakonsko polovico v lepi Marjetici. Tako se je dozdevalo vsaj njemu, hči nekdanje njegove gospodinje v beli Ljubljani, s katero se je uže tedaj sem ter tja zaljubljen pogledoval. In stara ljubezen ne zarujovi, devetkrat pozabljena, se devetkrat ponovi, pravi star in menda resničen pregovor. Tako sta bila lepa Marjetica in umen, nadpolen Glavač, novo postavljen Češnjevski učitelj, mož in žena, ne da bi dejal, napačne in brez mnoge zavesti. A trideset let, lep čas, spremenil je mnogo, (mej drugim mladega Glavača v sivega, suhega očanca, in lepo, priljubeno Marjetico v zadirno, čmerikavo starko, pravo Ksantipo, pravi križ božji ubo-

Iz Kostajnice, 19. okt. [Izv. dop.]

Ker imam ravno danes priliko, poročati vam hočem nekoliko o boji, katerega sem se dosedaj udeležil. — Najprvo hočem omeniti boj pri Bojni: 8. t. m. prešli smo na večer mejo in se utaborili v nečem gozdu na turške zemlji, bilo nas je čez 300. Oboroženih nas je bilo 120 s starimi puškami na kapsel in z bodalom, 120 mož imelo je zopet slabejše puške, in zopet nekaj mož imeli so stare puške na kremen. Razume se, da je s takimi puškami v boji z regularno močnejšo vojsko, katere je z zadankami oborožena, malo uspeha doseči mogoče. Poleg pa 60 mož nij imelo drugega orožja, kot revolverje, samokrese in handžare. Municije je dobil vsak mož samo 15 patronov. Iz tega se razvidi, da smo bili mi jako slabo oboroženi, ali pravična stvar, za katero smo v boji, dajala nam je up, da vsaj dosežemo strateško nekoliko. 9. t. m. odšlo je bilo 120 mož rekognoscirat. Ko smo s proti vzhodu obrnjenim obrazom za pravoslavnim popom molili in vsegamogočnega prosili za blagoslov, odšli smo globokeje v Turško. (Ta del Turške se imenuje „Krajina“ in je obljuden z najkrutejšimi Turki, kateri govorijo samo srbski, ker so poturčeni.) Komaj smo poldrugo uro šli po omenjenem potu, uže nam naznanijo prednje straže navzočnost Turkov. Teren, na katerem smo tadaj bili, je bil nevisok, ali širok in dolg, na jedne strani z gostim grmovjem obraščeni griči. Od začetka mislili smo, da nij več kot 40 Turkov. Sklenili smo, jih prijeti, in začeli smo na nje streljati in kmalu bili smo gospodarji vsega griča, ter smo zapalili na griču napravljeno turško „karaulo.“ Kmalu potem pridrla je od vseh strani mnogo Turčinov, mej njimi tudi dosta konjikov, ter so čakali trenutka, da planijo na nas. Ko smo zagledali veliko množico Turkov, začeli smo se pomikati, streljaje vedno, proti avstrijske meji, branivši vsak grm in vsako najmanjšo zakritje. Turki oboroženi bili so se z zadankami in streljali neprenehoma. Prišli so od 40 do 60 korakov blizu, in takrat je palo Turkov največ. Pokanje in streljanje je bilo strašno in krik po celem planjavi. Turki ondodni prebivalci začeli so od vseh strani na nas mrgoleti in streljati. Zemljo je krilo precej ranjenih in mrtvih, ali mi smo se vedno še v redu pomikali nazaj.

gemu učitelju. In ko bi bilo to vse, kar se je predručilo v tej dobi, bilo bi še mnogo skrbi in mnogo misli odstranjenih. Da, lepo, prav lepo bi bilo to.

A kar je pa je, tudi Glavač se je prepričal tega, kajti uže v prvem letu svojega tedaj veselega zakona, dobil je nekov primeček v družini v mali Irenici, lepi hčerki sicer, a on kaj tacega nij mislil nikedar. Bilo mu je to nepričakovano, menil je, da bi mu zadostovala jedina ženka, pravi angelj njegove mladosti. Irenica pa je rastla v božjem strahu v životu v letih in modrosti in postala polagoma Irena in Ira pri sosedih, ki niso umeli gospodskega, lepega imena in mislili vedno, da je vzeta ona iz prátike. A gospod Glavač je izštudiral to ime iz učenega nemškega kalendra. In tega je bil vesel, zelo vesel. Ravno včeraj je minulo dolgih trideset let učiteljevega ženitovanja in baš danes pri kosilu je on z neizmerno

Boj, kateri je prišel zjutraj ob 10. uri, trajal je do po pól dne do 6. ure. Ob 5. uri stoprvo so nam iz tabora prišli na pomoč in so branili, da nijmo bili razkropljeni popolnoma. Po 6. uri dospeli smo pak na avstrijsko mejo.

Mej bojem namreč na turške zemlji, so naši avstrijski ulanci mnogo vstašev razorožili. Njih poveljnik je pozneje rekel, da nij vedel za mejo, — a izgovor je dober, ako tudi resničen nij. V tem boju imeli smo mi precejšnjo izgubo, in sicer je 20 mrtvih, 30 do 35 ranjenih in 4—5 ujetih. Dvema ujetima so Turki takoj posekali glave. Po izjavi samih Turkov palo je Turkov 113 in 150 bilo je teško ranjenih. Po turških virih zvedeli smo, da je bilo v tem boju 2000 mož. Meji temi 180 mož regularne vojske, 80 turških konjikov, drugi so bili bašbozuki in redieci, prvi so prostovoljci, drugi so udje črne vojske. Ker smo 8 ur zadrževali tako silovito moč, more se nam ta bitka šteti le v zmago, žalibog da nijmo strateško nič dosegli. Po bitki so Turki v Krajini vse kuće i drugo zapalili, ter živino odpeljali, vsa Krajina je sedaj opustošena. Za vstaše je Krajina jako neugodna, ker je planotna in od najkrutejših Turkov naseljena. Drugi dan, 10. t. m., smo se utaborili na avstrijske meji, ter smo nameravali kmalu zopet obiskati Turčine, a avstrijska vlada nam je to zaprečila. Vtorek 12. t. m. na večer pridejo namreč v naš tabor avstrijski vojaci, vzemó nam orožje i vso vojno pripravo, ter odženó 30 vstašev v Petrinjo. Tako tedaj avstrijska vlada pomaga Turkom, ne vemo sicer, kaj misli s tem doseči.

Vstaši pa sedaj po 30—40 mož skupaj Turčine nadlegujejo. 14. t. m. bila je mala bitka pri Kuljanih poleg Kostajnice; palo je 9 Turkov i 2 vstaša. V kratkem se bomo zopet sprijeli s Turki, ter vam potem vse natanko poročam. Končno še to, da sem bil za četrte ure ujet od konjikov, a sem prav lahko ušel. T.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. oktobra.

Ogerski dosedanji minister notranjih zadev, Tisza, je imenovan od cesarja tudi za predsednika ogerskega ministerstva, ter ima torej vodja nekdanje opozicije vse vaše v roci.

žalostjo opazil, da se cvetje njegove Irene uže osiplje, da jej gladka rdeča ličica upadajo, da jej tisti goreč, zapeljiv ogenj v očesih ugasuje, prijazen posmeh na ustnicah izginja. In še nekaj je opazil, kar je on nekda j ako spošteval pri dekletih, to pa nij, da bi se pripovedovalo na glas, in posnel in preštudiral v svojej modroji glavi, da bi bil čas, in sicer zadnji čas, ko bi se oglasil kdo, in postavim tako Ireno za ženo vzel, kot je on nekda j svojo Marjetico. Da, lepo, prav lepo in potrebno bi bilo to.

Tako je premišljeval oni večer in ugal in preudarjal učitelj Glavač, kadeč iz svoje dolgocevnne pipe, kakor da bi zajemal iz nje tako važnih in potrebnih svetov v tej najhujši stiski in zadregi vsega njegovega nekratkega življenja.

V tem trenutku mu posveti nekaj tako svetlega, tako milega v plešastej, kakor mejhena luna debelej glavi, da stoprvo zdaj

Novosadska **srbska** „Zastava“ zahteva, naj dá, ker je škof Strossmayer dal 10.000 gld. za pribegle Bošnjake in Hercegovince, tudi srbski patrijarh v Karlovcih, ker ima 100.000 gld. dohodkov. Isto tako naj knez Milan dá in drugi srbski knezi.

V naših državah.

Ruski poslanik Ignatiev je zapustil Carigrad in šel za jeden teden k svojemu carju v Livadijo. Sigurno da je bil poklican, da razloži svoje mnenje o sedanjem meteu v Turčiji.

Pri dvornem obedu je **italijanski** kralj v Milanu napil nemškemu cesarju in na vedno prijateljstvo Italije z Nemčijo. Nemški cesar je dejal, da je ves srečen, to slišati, da je ginjen od lepega sprejema, ter upa, da bodo simpatije obeh narodov trajno poročstvo evropskega miru.

Bavarski deželni zbor je kralj odgodil na nedoločen čas. — Prusijanski Nemci so sklepa kraljevega, ministerstva ne odpustiti, jako veseli, kazaje na ultramontanski program federalističnih patrijotov, da si se adresa bavarske večine modro niti z jedno besedo verskega stališča niti ne dotika.

Grof **Arnim** je obsojen tudi v tretjei instanci na zapor devetih mesecev. Sedaj mu ostane samo še milosti prositi.

Mej jednim **danskim** parobrodom in holandsko kanonsko ladijo je prišlo mej Antverpnom in Kopenhagmom do sukoba.

Dopisi.

Z Dunaja 16. okt. [Izv. dop.] V slavnostnej dvorani vseučiliščne je bila 15. t. m. na večer od 6. uri inauguracija ter instalacija rektorja vseučilišnega za šolsko leto 1875/76. K tej svečanosti zbrali so se: udje akademičnega senata, veliko število profesorjev vseučilišča, osobito medicinske i juridične fakultete, dvorni svetovalec dr. vit. Rokitsky, kot predsednik akademije včd, ter mnogobrojno število študentov. Ministra Stremajerja letos nij bilo navzočnega, — bil je lani pri ravno tej priložnosti izsikan.

Rektor prošlega šolskega leta, dvorni svetovalec prof. dr. Wahlberg, sprejet grovitimi klici in rokopleskanjem je prvi nastopil na estrado, ter govoril o napredku bečke univerze v prošlem letu. Izjavil je v svojem govoru, da je ona v mnogem oziru napredovala, da nobeno vseučilišče ne dosega dunajskega, kar se tiče frenkvence slušateljev. Ono nij le prvo vseučilišče v državi, timveč eno prvih mej 112 vseučilišč evropskih kulturnih dežel. To svojo izjavo je govornik utrjeval s števili slušateljev i kole-

se mu zjasni, zakaj je gospod Pelin najemnik bistriškega gradu tako prijazen ž njim, zakaj mu ponuja pri vsakej priložnosti pipo tabaka, zakaj hodi ob nedeljah vedno v stolico na kor, zakaj stoji po dokončanej službi božji pred cerkvijo, zažiga cigaro vedno pod okni njegovega stanovanja in se ozira nekako ljubeznjivo, da govorimo odkritosrčno, zakaj pozdravlja preprijazno njegovo Ireno in gleda skrivaje za njo. Da, to je gotovo, tega se je prepričal, da to velja le njegovej hčeri nikomur drugemu in da so to dobra znamenja, ko bi se postavim zaljubila Irena in Glavač. To bi bilo vredno mnogo prav mnogo.

Utopljen v take sladke misli, jame računiti učitelj na pol glasno, kaj bi koristilo in pomagalo vse, ako se izpolni njegova nada in se uresniči.

Glavač je grajski najemnik, imeniten je, celo gospod grajski mu rekajo sosedje in

gij v preteklem šolskem letu i s primerjavo beškega vseučilišča z lipskim, berolin-skim i monakovskim. Učilo je v prošlem letu 130 profesorjev i 80 docentov, kolegije je v obeh tečajih obiskovalo okolo 8 tisoč slušateljjev.

V Lipskem, največej nemškej univerzi bilo je v enem tečaju le 1824 slušateljjev, v Monakovem 1145, dva manj kot v Pragi. Promoviranih je bilo lansko leto 268 doktorjev. Število slušateljjev medicinske fakultete je manje od onega drugih let, isto tako ono bogoslovcev, število juristov i filozofov pak je naraslo.

Ko je govoril o medicinskih študijah v Beču, povzdigoval je osobito vednostno važnost občne bolnišnice rekoč: Enake svobode učilnih sredstev, ter izobraževalnega materijala z namenom medicinskega motrenja i zdravstvene izobraževalnosti nij niti na celem svetu. (Veliko odobravanje). Govornik citira potem izjavo slavnoznane avtoritete na polji medicinskem, dr. Billrotha. Rokopleskanja i bravo klicev nij bilo ne konca ne kraja.

Hvalil je še v svojem daljšem govoru marljivost docentov. Ko je omenil poliklinike, menil je neki del dijakov, da mora sikati, a zavrnjen je bil od drugzega dela s živahnim odobravanjem. Z velikim zadovoljstvom govoril je dr. Wahlberger o delovanju akademičnih društev. Delala so v prošlem letu mnogovrstno, v duševnem i gmotnem obziru. Ko je omenil društva „akadem. Lesehalle“, nastal je velikansk vrišč i krik; udje omenjenega društva so z rokopleskom, ropotanjem z nogami i „bravo“ klici pripoznavali zatrjevali istinitost govornikove izjave, drugi so zopet sikali iz vseh mehov. Ko je dr. Wahlberger spominjal se „bralnega društva nemških dijakov“, nastal je zopet krik i vrišč, odobravanje i sikanje le se spremenjenimi vlogami.

Dr. Wahlberger je dokončal svoj govor naslednje: „Naše vseučilišče ne dobiva le od države, ono tudi daje, duševno i gmotno, i najboljšo kar daje je gojenje i ohranjenje vednostnega duha. (Se zelo odobruje). Govornik citira potem izjavo prejšnjega profesorja dr. J. Ungera o reformi vseučilišča: „Vseučilišče nema niti cerkvi niti državi, temveč vednosti služiti. (Silovito rokopleskanje ter odobravanje.) Država ga sicer dotira, podpira in varuje, a svoje vednostne interese ima si avto-

nomno sama oskrbovati. (Zopet velikansko odobravanje.) I v tem smislu izročjem voditeljstvo vseučilišča svojemu nasledniku v rektoratu gosp. dvornemu svetovalcu prof. dr. Langeru, kojega sprejemam se srčnim akademičnim pozdravom“. Sedaj nastopi novi rektor prof. dr. Langer na estrado, ter govori o napredku in razvitku anatomije v 17. stoletji s posebnim oziranjem na slavnega angleškega anatoma Thomas Willis. Pri tem govoru je mnogo poslušalcev dijakov zapustilo dvorano. Cela svečanost trajala je blezo poldrugo uro. Da se je pri letošnji inauguraciji toliko število dijakov zbralo, je menda dr. Wahlberg sam uzrok, ki je lansko leto ministra Stremajra ukaz neusmiljeno bičal. Tudi letošnji njegov govor je znamenit, ker je obširno razpravljal o po njem kot rektorju zastopanih akademičnih principih i v tem oziru bil je končni govor njegovega rektorata jako zanimiv, akopram manj tendenciozen, kot njegov nastopni govor lani. Ker je tudi nekaj „buršev“ bilo navzočnih, demonstriralo se je koj pričetkoma proti tej nemškej oholosti z drastičnim „bumler ab!“

Domače stvari.

— (Velika knjiga.) Slavnoznane Miklosičeve primerjajoče slovnice slovanskih jezikov, II. del, obsegajoč slovansko etimologijo (Wortbildungslehre), je te dni na Dunaji prišel na svetlo. Ves učeni slovanski svet, pa tudi tisti učenjaki onih narodov, ki se se slovanstvom pečajo, je to knjigo, uže pred 25 leti naznanjeno, teško pričakoval. Cena tej knjigi je 10 gld. Ž njimi je dovršena velika Miklosičeva primerjajoča slovanska gramatika. O tej priliki naznanjamo, da se I. in III. del tega neprecenljivega dela na novo tiska. V dunajskih listih čitamo, da bode akademija znanostij v kratkem razglasila interesanten Miklosičev spis „beiträge zur altslovenischen grammatik.“ Bog živi še mnogo let našega preučenege in čudovito delavnega rojaka.

— (Nemška temeljitost.) Pod tem naslovom nam piše prijatelj: V „Laib. Tagblatt“ št. 237 od zadnje sobote opisuje neki širokozijski nemški turist grad Galenek pri Zagorji, ki je bil nekdan lastnina slavnega našega Valvasorja, ter mej drugim tudi to-le pravi: „Hier lebte und lebte der berühmte Historiograf Joh. Bapt. Valva-

sor, hier schloss er seine Augen zum ewigen Schläfe den 10. Juni 1650.“ Človek se za glavo prime, ko čita ta piramidalno bedasti stavek, ki obsega toliko neresnic kolikor besedij! S temi besedami kaže „Tagblattov“ feuilletonist, da je prav kolosalni in nesramni ignorant, ki Valvasorja, njegovega življenja in njegovih spisov prav nič ne pozna, pa je vendar tako impertinenten, da se predrzne o njem pisati. Kajti znano je: 1. da se naš historijograf nij imenoval Joh. Bapt., ampak Joh. Wajkart Valvasor; 2. da je bil naš Valvasor stoprv 28. mája 1641 rojen, in torej nij mogel uže 10. junija 1650 umreti, kajti takrat je bil komaj — 9 let star; 3. da nij na Galeneku umrl, ampak v velikem uboštvu meseca septembra 1693 na Krškem; 4. da je njegova slavna knjiga o kranjski deželi l. 1689 prišla na svetlo in da je „Tagblattov“ turist velik bedak, če se čudi, da je njen tisk „noch aus dem 17. Jahrhundert. Et caetera!“ Pač pa je „Tagblatt“ v svojej nemškej temeljitosti govoril najbrže o Valvasorjevem očetu, — pa je mislil, da govori o našem zgodovinarji! In tak list, ki najslavnejših mož naše dežele ne pozna, se predrzne veliko besedo govoriti o razmerah naše dežele? Ignorancija in — impertinentnost — to je tista glasovita nemška temeljitost naših protivnikov v ljubljansko-nemških časnikih o naših deželnih razmerah, ljudem svojo sodbo silijo, da si nobene nemajo.

— (V Sežani) in okolici so darovali za pribegle Hercegovince in Bošnjake: R. Mohorčič 5 gl., J. Živic 2 gl., Dr. Ostertag 3 gl., Bogdan pl. Lukovečki 3 gl., France Rožic 1 gl., Peter Kozler 5 gl., A. Werli 2 gl., Ostertag 1 gl., Dragotin Pulič 3 gl., Supančič 2 gl., Hidelbrand 1 gl., Karel Polaj 2 gl., Podvinski 1 gl., And. Mislej 1 gl., A. Motta 5 gl., Jož. Dolencec 2 gl., Neimenovani 2 gl., Spongia 1 gl., Karel Konoblj 1 gl., Dobroslava 1 gl., Rainalt 5 gl., Matej Leban 1 gl., Bajec 1 gl., Dolenski 2 gl., Zabiški 1 gl., Škender 2 gl., Zp. 1 gl., Valentinčič 2 gl., Janez Vran 1 gl., Vsemogi, pravni Bog nsmili se prognanih otrok. Kazelski Laščan 2 gl., Cvek 1 gl., Tolminec 1 gl., Magjar 1 gl., Rak 1 gl., Gregorin 50 kr., Ličen 2 gl., Prestin Kanalski 1 gl., Valentin Stolf 2 gl., Jakob Obersnev 2 gl., Jožef Renčelj 2 gl., Peter Malalan 1 gl., Anton Bizjak 1 gl., Janez Renčelj 1 gl., Janez Furlani, učitelj 20 kr., Dragotina Gulič 1 gl., Pesoglia 1 gl., Franc Pitanice 2 gl., Berta 2 gl., Jožef Matelec 50 kr., Jožef Pirjovic 50 kr., And. Dovgan 50 kr., J. Štorski 70 kr., Kveder 50 kr., Šuš 1 gl., Anton Majcen 40 kr., Kocjan 2 gl., Eugeni Štreklej 2 gl., Živic 50 kr., Legat 1 gl., Martin Husu 1 gl., Perhinik 1 gl., Ant. Čeculi 50 kr., Jožef Renčelj 40 kr., Janez Bernje 1 gl., J. Bringas 1 gl., Oskar Polaj 1 gl., Anton Miklavec 1 gl., Anton Ukmar 1 gl., Antonija Mozetič 1 gl., Ekstein 1 gl., France Šabec 50 kr., Jožef Renar 1 gl., Gregor Kumar 50 kr., Anton Karis 50 kr., Ursula Jamnik 20 kr., Jožef Mahnič 1 gl., Janez Pelan 3 gl., Jožef Mozetič 50 kr., Luka Bekar 30 kr., Franc Berceer 1 gl., Jožef Merlak 1 gl. skupaj 113 gl. 70 kr. (Ta svota je bila uže izkazana, denes smo na posebno željo pošiljalčevu tudi posamezne darovatelje imenovali. Ur.)

ss mu odkrivajo pred cerkvijo in povsod. Mlad sicer in lep nij, a to je vse neumnost, to izgine. Tudi njegova Marjetica je bila lepa in ljubeznjiva nekdan, a poglej jo zdaj. Stara je, kljukasta je in še hudobna. Noč in dan ga pika in draži, in greni sladkosti zakonskega življenja. In kaj še? Gospod Pelin je petičen, jako petičen pravijo in trdijo ljudje, in oni ne lažejo. Da celo grad bo baje kupil in postal bode graščak imeniten, sloveč. Njegova Irena pa šumi tedaj lahko v svilenih krilih, se vozi v kočiji in pogleduje ponosno na svoje sedanje vrstnice. O, ko bi bilo to, to bi bila nebesa, to bi bila sreča! In on bi potem pustil učiteljstvo in poredne paglavce, pustil orgljanje, biro in poklanjanje čmernemu župniku, da v grad bi se preselil in živel kakor gospod brez dela lahko in vino, sladko damače vino bi pil in mnogo let bi še včakal.

Na tak način in še mnogo lepše si naslika Glavač svojo in svoje hčere srečo. Da, v tem trenutku pozabi čez dolgo časa zopet, da nij ravnal napačno, ker se je oženil z Marjetico, ki mu je darovala nadepolno Ireno, ves njegov prihodnji up in nado.

Tako sloni utopljen Glavač še mnogo časa, da mu pipa pogori in pade na kolena, da mu očala zlezejo še bolj konec nosu, — da zvezde zasvetijo na nebu, se ve da, samo njemu nikomur drugemu, njenem srečnemu očetu.

Sklenivši precej jutri govoriti resno besedo s svojo zakonsko polovico, pobere učitelj pipo, popravi očala in odide spat, čez dolgo časa zopet jedenkrat zadovoljev in miren in polen misli, da je ta svet vendar le lep in prijeten.

(Dalje prih.)

Lasstina in tisk „Národne tiskarne“.